

Frivilligsentralens styringsstruktur og organisasjonsform

Saksbehandler: Marit Roxrud Leinhardt

Saksnr.: 17/00048-6

Behandlingsrekkefølge

Møtedato

Formannskapet
Kommunestyret

08.11.2017

Rådmannens innstilling:

1. Vedtektene for Ås Frivilligsentral oppheves fra vedtaksdato, og Frivilligsentralen organiseres som en del av den ordinære virksomheten i Ås kommune.
2. Det opprettes en ressursgruppe/arbeidsgruppe sammensatt av frivillige, som ivaretar de frivilliges interesser. I tillegg til daglig leder vil en utpekt ansatt i Ås kommune (ressursperson), ha medansvar for faglig utvikling og oppfølging av sentralen.
3. Ås kommune igangsetter arbeidet med å utarbeide en frivilligmelding til bruk som et arbeidsdokument for alt frivillig virke i kommunen. I dette arbeidet deltar Ås kommune, Frivilligsentralen og et utvalg medlemmer fra lag og foreninger i kommunen.
4. Frivilligsentralens virke, lokalisering og organisatoriske plassering vurderes i forbindelse med omstillingsprosjektet.

Ås, 18.10.2017

Trine Christensen
Rådmann

Marit R. Leinhardt
Helse og sosialsjef

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

Formannskapet
Kommunestyret

Vedlegg:

1. Forslag til vedtekter

Ås kommune

Øvrige relevante dokumenter som ligger i saken:

Ingen

Saksbehandler sender vedtaket til:

Enhetsleder Folkehelse og frivillighet

Saksutredning:

Bakgrunn:

Denne saken ble fremmet og behandlet i begynnelsen av 2017.

Hovedutvalg for helse og sosial innstilte den 15.02.2017 følgende:

1. Vedtektene for Ås Frivilligsentral oppheves fra 1.1.2017, og Frivilligsentralen organiseres som en del av den ordinære virksomheten i Ås kommune.
2. En ny organisasjonsmodell, som sikrer det videre arbeidet med frivillighet i Ås kommune, legges fram for politisk behandling inkludert mandat for eventuell ressursgruppe.
3. Ås kommune igangsetter arbeidet med å utarbeide en frivilligmelding til bruk som et arbeidsdokument for alt frivillig virke i kommunen. I dette arbeidet deltar Ås kommune og et utvalg medlemmer fra lag og foreninger i kommunen.

Videre vedtok Formannskapet (F-sak 15/17) 01.03.2017 følgende:

Frivilligarbeidet i Ås må, som følge av endret statlig politikk, legges om.

Inntil kommunen, sammen med frivilligheten i Ås, har funnet en ny modell, videreføres Frivilligsentralen i Ås i samsvar med dagens modell.

1. Formannskapet ber Rådmannen undersøke forskjellige driftsmodeller for Frivilligsentralen. Dette kan både være ulike modeller i kommunal regi eller drevet av frivillige aktører.
2. Formannskapet ber Rådmannen gjøre sonderinger også om det finnes frivillige aktører som kan være interessert i å drive Frivilligsentralen og under hvilke forutsetninger.
3. Rådmannen legger frem ny sak for Formannskapet som belyser de ulike driftsmodellene og hvilke momenter som har kommet frem i samtalene med frivillige aktører innen utgangen av august 2017.

Fakta i saken:

Kulturdepartementet (KUD) har i en årrekke gitt tilskudd til drift av frivilligsentraler. Per 01.01.2017 ble summen oppjustert til kr 365.000 (herunder 45.000 kr til kompetanseheving/kurs) der daglig leder er i 100 % stilling. Denne summen er i sin helhet gitt som tilskudd til lønn til daglig leder, der eier (her: Ås kommune) har finansiert resten av lønnen samt driftsbudsjett. Denne summen inngår nå i kommunen sin økonomiske ramme.

Statsbudsjettets forslag for 2018 gir et tilskuddsforslag på kr 392.000 til kommuner der de har en frivilligsentral med leder i 100 % stilling. Der summen benyttes til annet enn frivilligsentral vil tilskuddet inndras kommende år (ref: KUD).

Ås kommune

Organiseringen var før 01.01.2017 basert på retningslinjer for årlig tilskudd fra KUD. Retningslinjen for denne tildelingen var at Frivilligsentralen skulle ha et eget styre. Fra 1.1.2017 gjelder ikke lenger kravet om å ha et eget styre, og styret har etter denne dato ingen reell myndighet.

Viser til sak F-11/17 Frivilligsentralen sin styringsstruktur og organisasjonsform. Her bes det om at man ser på ulike former for drift av en frivilligsentral.

Halvparten av sentralene i landet er kommunalt eide, ca. halvparten er eid av en organisasjon, stiftelse osv. I de privat eide sentralene har styret også arbeidsgiveransvar. Budsjettmidlene kommer uansett fra stat/ kommune.

Vurdering og alternativer:

Ulike driftsformer:

- 1) Kommunen er eier av Frivilligsentralen.
- 2) Frivilligsentralen eies av frivillig lag/forening eller stiftelse.

Alternative driftsformer for Ås frivilligsentral:

1. Kommunen eier Frivilligsentralen:

Kommunen har det fulle arbeidsgiveransvaret og ansvar for totalt budsjett. Denne modellen er slik Ås Frivilligsentral driftes på per dags dato. Kommunen får fra KUD t.o.m. 2020 et årlig øremerket tilskudd til lønn til daglig leder (100 % stilling) i Frivilligsentralen på kr. 365.000,- For å motta dette driftstilskuddet må kommunen betale resten av lønnskostnader samt sentralens driftsbudsjett. Stortinget forutsetter en årlig opptrapping av denne summen fra KUD, og dette avklares ved hvert statsbudsjett.

Per dags dato har Ås Frivilligsentral et styre bestående av 2 politikere, 2 fra frivillig lag/forening og 1 representant fra Ås kommune med daglig leder er sekretær. Som beskrevet i faktaopplysningene har ikke styret siden 1.1.2017 hatt noen reell myndighet. Det har av den grunn vært aktuelt å vurdere avvikling av dagens organiseringen med et styre og heller opprette en arbeidsgruppe bestående av frivillige både individuelle og fra lag og foreninger.

En arbeidsgruppe kan bidra til:

- sterkere faglig utvikling av sentralen
- sikre måloppnåelse, utviklingsretning og resultater
- at arbeidet med frivilligmelding igangsettes. For et godt resultat og måloppnåelse i dette bør representant(er) fra Ås kommune, Frivilligsentralen, samt representanter fra lag og foreninger delta i forskjellige prosjektgrupper i forhold til behov.
- at driften skjer i samsvar med nye vedtekter for Frivilligsentralen

Tre eksempler på kommunale frivilligsentraler i Akershus:

Frogn frivilligsentral:

En ansatt. Offentlig lokaler. Offentlig tilskudd fra Frogn kommune: 845.000 kr

<https://www.facebook.com/Frogn-frivilligsentral-153337468047708/?fref=ts>

Aurskog Høland frivilligsentral

Ås kommune

En ansatt. Eget hus disponibelt. Offentlig tilskudd fra Aurskog Høland kommune: 911.000kr

<https://www.facebook.com/AurskogHolandFrivilligsentral/?fref=ts>

Oppegård frivilligsentral:

En ansatt. Offentlig lokaler i Kolben. Offentlig tilskudd fra Oppegård kommune: 716.000 kr, samt utgifter til kvelds og helgearbeid.

2. Lag og forening eller stiftelse som driftsform:

I de tilfeller der lag og foreninger er eiere av en frivilligsentral er det som oftest flere som går sammen om oppgaven. Etter samtaler med flere frivilligsentraler i landet som driftes på denne måten, blir det klart at lag og foreninger kun står som ansvarlig og formelt som eier, men at økonomien kun kommer fra offentlige midler. De har kun eiermessige ansvar i kraft av å være styremedlemmer.

Vestby frivilligsentral:

Fire menighetsråd eier Frivilligsentralen. Dette gjør de kun på papiret, ingen økonomisk bistand fra dem. De er representert i styret. Det er Vestby kommune som bidrar med de økonomiske ressursene. Vestby frivilligsentral har totalt to stillingshjempler og tre ansatte fordelt slik: 100 % + 50 % + 50 %. Frivilligsentralen har en avtale med NAV der 12 personer er i arbeidstrening ved sentralen. (Dette er ikke å sammenligne med arbeidsgruppen til Nav) I tillegg er en person i varig tilrettelagt arbeid tilstede med en arbeidstid på 70 %. Vestby frivilligsentral har tilgang til flere gode lokaler der de har god mulighet til inntjening for dekning av blant annet lønn.

<http://www.godsetivestby.no/>

Vestby frivilligsentral er avhengig av inntekt fra sine arrangement og salg, samt gjennom hele året søke prosjektmidler til tiltak.

Offentlig tilskudd fra Vestby kommune: 1 145 000,- til drift og lønn. (Årlig husleie kr 20.000 for kontor. Men ellers helt kostnadsfrie lokaler og lager for drift.)

<http://vestby.frivilligsentral.no/>

Hamar frivilligsentral:

Hamar frivilligsentral er meldt inn i Brønnøysundregistret under lag/foreninger. De ansatte er underlagt et styre som er arbeidsgiver. I styret sitter Hamar Røde kors, Kreftforeningen, Nasjonalforeningen for folkehelse, Hamar Menighet, Pensjonisthjelpen Hamar, Eldrerådet. Styreleder velges på fritt grunnlag.

Foreningene som eier Hamar frivilligsentral fungerer som eier kun på papiret.

Budsjetter til lønn og drift kommer fra Hamar kommune.

Hamar frivilligsentral har til sammen 7 ansatte. Leder i 100 % stilling samt fire stillinger i 50 %, og to i 20 % stilling. Hamar kommune bidrar med kr 1 571 215,- + at de får lønnstilskudd fra Nav i halv stilling for den ene ansatte ut året.

<http://hamar.frivilligsentral.no/>

Venneforening som driftsform:

Det er en driftsform, men frivilligsentralen i Ås kjenner ikke til at den er gjennomførbar alene. De frivilligsentraler som har venneforening, fungerer som eiere kun på kun «på papiret». Sentralene mottar kommunalt tilskudd som nevnt over.

Ås kommune

De betaler en årlig kontingent til en venneforening som drifter egne prosjekter i regi av Frivilligsentralen.

ÅPENT MØTE MED FRIVILLIGE LAG OG FORENINGER 29.05.2017:

Lag og foreninger i Ås ble invitert til et folkemøte der tema var følgende:

- Innspill til arbeidet med - og deltakelse / bidrag til *Frivilligmelding i Ås*.
- Innspill til eventuell ny måte å drifte Ås frivilligsentral på.

Det var stort engasjement, godt oppmøte og de fleste store lag og foreninger i Ås kommune var representert, inkludert Ås idrettsråd. I tillegg til frivilligsentralen var enhetsleder for Folkehelse og frivillighet, helse og sosialsjefen og rådmannen tilstede.

Etter innspill og drøftinger i møtet kom det klart frem at ingen lag og foreninger i Ås ønsker å ta på seg ansvar for å drifte en frivilligsentral, alene eller sammen med andre. De begrunner dette med at de ønsker å bruke sine ressurser og frivillighet på å drifte eget virke. De vil likevel gjerne bidra til at det blir arrangert kurs og større frivillig innsats i Ås kommune på generell basis.

Lag og foreninger i Ås opplever at de har utfordringer med å få medlemmer til å ta sentrale verv, og de ser ikke at disse i tillegg til å jobbe for eget lag også skal bruke krefter på å drifte en frivilligsentral. Lag og foreninger er opptatt av å drifte sin egen forening og jobber hardt for å klare dette økonomisk. De opplever at de har store nok utfordringer med å jobbe inn økonomi til egen drift, og det å drifte en frivilligsentral i tillegg, ytret de i møtet at ikke de så for seg som gjennomførbart.

Økonomiske konsekvenser:

Valg av løsning har liten eller ingen økonomisk konsekvens / forskjell. I de kommuner som har andre organisasjonsformer enn kommunal, er det uansett nærmest utelukkende kommunen som står for budsjettmidlene. Hvor mye kommunene prioriterer av midler til frivilligsentralen varierer.

Konklusjon med begrunnelse:

Rådmannen har gjennomført sonderinger med de frivillige etter Formannskapetets vedtak.

Ut i fra dette sees det som hensiktsmessig at Ås Frivilligsentral fortsetter i kommunal regi og at styret i Ås frivilligsentral nedlegges i sin nåværende form. Det opprettes en ressursgruppe/arbeidsgruppe sammensatt av frivillige som ivaretar de frivilliges interesser i henhold til ønsket prosjekt. I tillegg til daglig leder har en utpekt ansatt i Ås kommune medansvar for faglig utvikling og oppfølging av sentralen.

Ås kommune igangsetter nå arbeidet med å utarbeide en frivilligmelding til bruk som et arbeidsdokument for alt frivillig arbeid i kommunen. I dette arbeidet deltar Ås kommune, Frivilligsentralen og et utvalg medlemmer fra lag og foreninger i kommunen. Dette for å sikre en god drift med forankring i kommunal regi.

Kan vedtaket påklages?

Nei

Ikrafttredelse av vedtaket:

Ås kommune

Umiddelbart